

Belügyminisztérium

1051 Budapest, József Attila utca 2-4.

Pogácsás Tibor

önkormányzati államtitkár

ugyfelszolgalat@bm.gov.hu

Tárgy: KÖZSZÖV megkeresés – közétkeztetés szakmai infláció

Tisztelt Államtitkár Úr!

A közétkeztetési piacon és a gazdasági környezetben a pandémia óta jelentős változások zajlanak, köztudott a működési környezete előtt sem volt egyszerű. A változásokra a közétkeztetők nem voltak, nem is lehettek felkészülve, és kellő gondossággal eljárva sem láthatták azokat előre.

Az alábbiakban részletezzük ezeket a legfontosabb gazdasági kérdéseket:

1. 2021. szeptember 1-jétől alkalmazni kell a **676/2020. (XII. 28.) Korm. rendeletet**, melynek fő célja a közétkeztetés minőségének javítása azáltal, hogy a szolgáltatóknak meghatározott értékben magyar alapanyagot kell felhasználniuk. Ennek szellemében a rendelet - többek között - előírja, hogy a közétkeztetésben 2022. januárjától értékben legalább 60%-os, 2023-tól pedig legalább 80%-os arányt kell kitennie a közétkeztetési rövid ellátási láncban beszerzett, illetve a helyi élelmiszer termékeknek.

A rendelet életbe lépésével mind a közétkeztetőknek, mind a fenntartóknak számolniuk kell azzal, hogy az előírt változások átalakítják a közétkeztetés árubeszerzésének és működésének jelenlegi rendszerét, költségszerkezetét.

A jogszabály alkalmazása a korábbi **beszerzési láncolatok átalakulását** is eredményezi. A szezonális, a tárolási és szállítási kapacitások átalakulása, a hazai termelők raktár és logisztikai beruházásai, a termékek minősége és az adminisztrációs költségek miatt a módosítás a szolgáltatási egységárakra is hatással lesz.

Ahhoz, hogy a rendeletben meghatározott szabályok megvalósulhassanak, jelentős alapanyagár emelkedésre lenne szükség azon felül, hogy számolni kell azzal is, hogy az idei év folyamán **tovább emelkedtek az alapvető élelmiszerek**, vagy azok előállításához **szükséges alapanyagok árai**. Gyakorlatilag **minden élelmiszerágazati költségtényező**, így az alapanyag, az energia, az üzemanyag és munkaerő ára is jelentősen **emelkedett az elmúlt egy évben**, így szinte minden területen jelentős áremelés következett be mind a termelők mind a feldolgozók részéről. Az elmúlt hónapokban, években érezhető infláció egyik kiemelt hajtóereje az **élelmiszerárak további növekedésének**. A 2019 közepe óta kétszámjegyű ütemnél tartó élelmiszer-árindex a mértékét tekintve is lényeges tényező, ráadásul olyan termékkört takar,

aminek nagy része létszükségleti cikk, árrugalmatlan kereslettel és/vagy korlátozott helyettesíthetőséggel bír. Ezen ártrendek a monetáris politika hatókörén kívül esnek, azaz kamatpolitikával vagy más típusú keresletszabályozással nem befolyásolhatóak. Magyarországon már 2020-ban is jellemzően a 7-9 százalékos sávban mozgott az élelmiszer-termékcsoport éves árindexe a korábbi alacsonyabb értékkel és az euróövezet 1,5-3,0 százalékos indexeivel szemben. 2021-ben az árdinamika már nemzetközi szinten is felpörgött. A szakértők szerint az élelmiszer, mint inflációs kockázati tényező a jövőben is fokozódó és potens inflációgerjesztő faktor marad külön kiemelve a benne rejlő árindex-várakozási spirál kedvezőtlen hatásait (FAO előrejelzés, termőterület-csökkenés, gépesítési költség).

2. **További jelentős költségemelkedést jeleznek előre a minimálbér és a garantált bérminimum 2022-ben várható emelésével kapcsolatos hírek:** 20%-os mértékű emelés várható, amelynek hatásait csak némiképp tompíthatja a szociális hozzájárulási adó egyéb munkáltatói bérköltség mértékének belengetett 4 százalékpontos csökkentése. Szektorális sajátossággént is értelmezhető, hogy a közétkeztetés a munkaképes korúak azon szegmensét foglalkoztatja legnagyobb mértékben, akik képzettségük és munkakörük okán a minimálbér, illetve a szakmai bérminimum bérkategóriájába tartoznak. A közétkeztetés bérstruktúrája eddig is jellemzően az alacsonyabb bérszegmenshez húzott és a szórásérték igen csekély volt. Mindez azt jelenti, hogy jelentős tömbösített béremelések várhatóak.

A közétkeztetés élőmunkaigényes szolgáltatás, a költségek 40%-át a munkabérekhez köthető kiadások alkotják, emiatt ilyen **jelentős mértékű béremelés** érzékenyen érinti a gazdálkodást. A minimálbér emelése a nyersanyagok, a szállítás és a szolgáltatások körében is **további költség-növekedést generál:** ez a spirál tovább **gyengíti a jelenlegi egységárak költségviselő képességét.** A gyengülő likviditás, az alacsony fedezeti összegek, a növekvő költségtényezők előre vetítik a gazdálkodás progresszív eredményromlását, rövid távú ellehetetlenülését.

3. Fentiek mellett az elkövetkezendő időszakban komoly problémát fog okozni a **földgáz és az áram árának ugrásszerű drágulása** is, amely következményeként a piaci szereplők megpróbálják áthárítani a növekvő kiadásait a fogyasztókra, akik végső soron a fogyasztási cikkekben, élelmiszer alapanyagokban fizetik majd meg a soha nem látott áram- és gázdrágulást. Azaz direkt és indirekt szektorális hatásai vannak az elszabadult szabadpiaci energiaáraknak. Emellett szükséges megemlíteni azon fejlesztési kényszert, melynek a közétkeztetők bár igyekeznek megfelelni, ugyanakkor a jelen gazdasági helyzetben nem tudnak. Így nem, hogy hatékonyság növelésről nem tudunk beszélni, de még a szükségképpen nagyobb karbantartások is döntően prolongálásra kerülnek.

A megváltozott körülmények hatására a közétkeztetéshez kapcsolódó költségek 2022-re vonatkozó emelkedése az alábbiak szerint prognosztizálható:

Költségcím	Emelkedés várható mértéke 2022.			Súly a működésben	Súlyozott hatása		
	min	max	átlag		mimimum	maximum	átlag
élelmiszer	10%	14%	12%	45%	4,5%	6,3%	5,4%
munkabér	12%	17%	15%	40%	4,8%	6,8%	5,8%
Rezsi és egyéb költségek	39%	46%	42%	15%	5,9%	6,8%	6,4%
				100%	15,2%	19,9%	17,6%

1.sz. táblázat – 2022. évi költségprognózis

Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény (<https://njt.hu/jogszabaly/2020-90-00-00>) szerint a települési önkormányzatok gyermekétkeztetési feladatainak támogatása 87,025 Mrd Forint.

Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény (<https://njt.hu/jogszabaly/2021-90-00-00>) szerint a települési önkormányzatok gyermekétkeztetési feladatainak támogatása 87,231 Mrd Forint.

A 2021., valamint 2022. év támogatási összegének arányából látható, hogy a 2022. évre tervezett támogatás reálértéken közel sem fedezi a felmerülő költségnövekedést. Azaz a nominális normatíva változás +0,22%, szemben a költségek 17,6%-os növekedésével! Figyelembe véve a forrásbővülést és a várható KSH árindexet is, egyértelműen a finanszírozás reálcsökkenése valósul meg, melyet a gazdaság és a piaci szereplők nehezen tudnak elfogadni és nem rendelkeznek a mostani szabályozók közepette megfelelő kompenzálásra alkalmas tartalékkal. A szolgáltatóknál felmerülhet a piacról történő kilépés lehetősége.

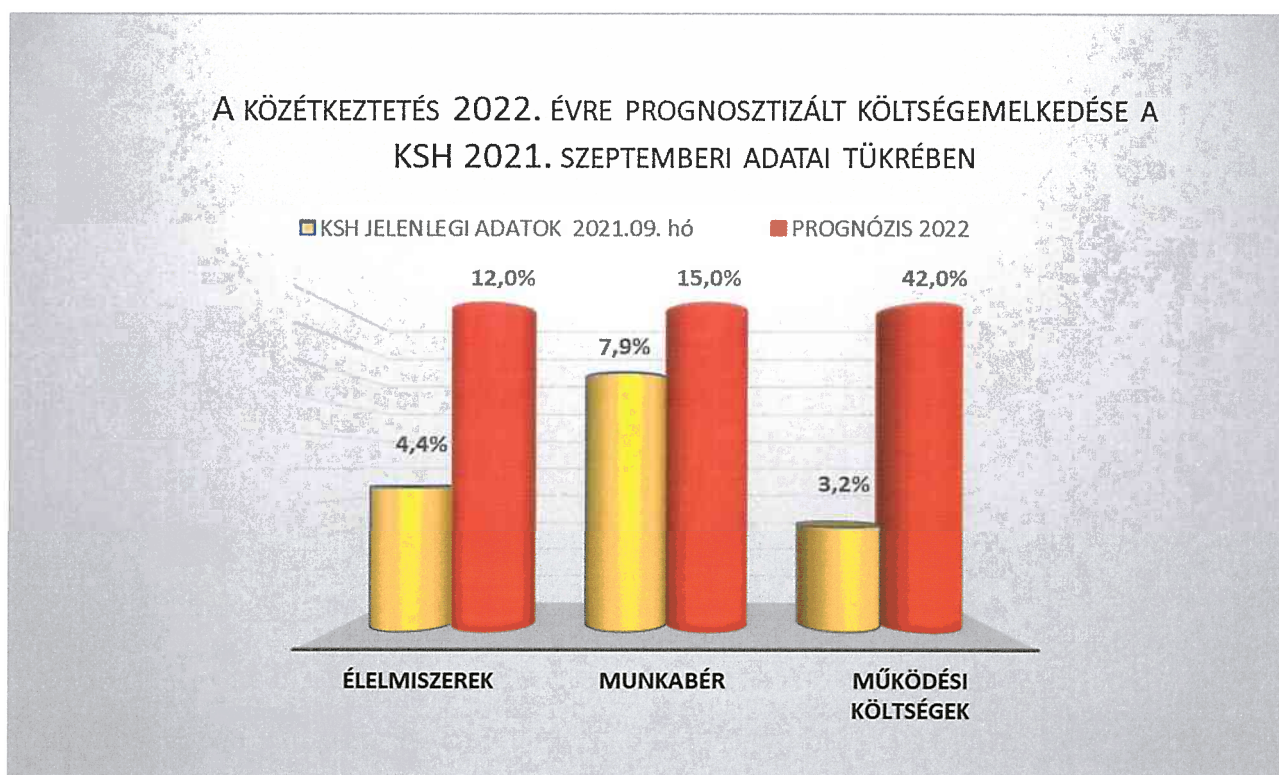
A közbeszerzési eljárások eredményeként megkötött vállalkozási szerződésekben szabályozott, jellemzően 1 éves ártartási ciklussal és KSH szerinti indexálással kalkuláló áremelések ezeket a változásokat nem tudják lekövetni, illetve komoly korlátot képez az önkormányzatok díjemelési önkorlátozása is.

A Központi Statisztikai Hivatal jelenlegi legfrissebb, 2021. szeptemberi adatai – amelyek a 2022-re vonatkozó áremelések számolási módszerének alapjai - jelentős eltérést mutatnak a fenti prognózishoz képest. Ennek legfőbb oka az, hogy a KSH nem az elkövetkező időszakra prognosztizál, hanem az elmúlt 12 hónap lakossági árváltozásait követi le, ezért jellegénél és rendeltetésénél fogva nem képes „előre” leképezni a jövőt:

1.2.1.3. Fogyasztóiár-indexek a kiadások részletes csoportjai szerint, havonta (előző 12 havi ráta mértéke)	Költségemelkedés kimutatott mértéke			Súly a működésben	Súlyozott hatása		
	2021. aug.	2021. szept.	Átlag		2021. aug.	2021. szept.	Átlag
Élelmiszerek	3,7%	4,4%	4,1%	45%	1,7%	2,0%	1,8%
Nemzetgazdasági átlagbér	7,9%	7,9%	7,9%	40%	3,2%	3,2%	3,2%
Szolgáltatások	2,8%	3,2%	3,0%	15%	0,4%	0,5%	0,5%
				100%	5,2%	5,6%	5,4%

2.sz. táblázat – KSH adatok (2021. augusztus-szeptember)

A két adatsor közti markáns eltérést jól szemléltetik a grafikonok:

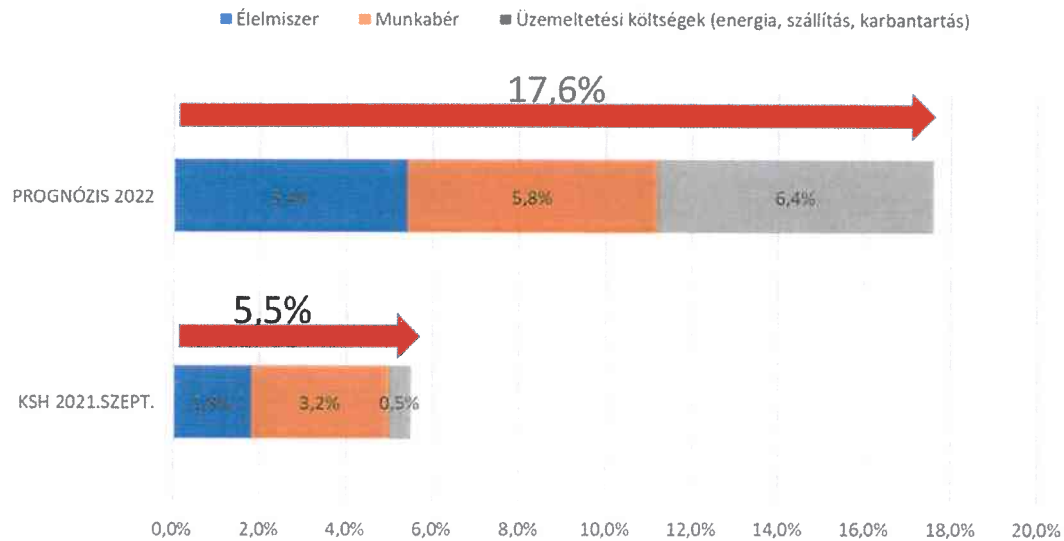

1.sz. grafikon – A közétkeztetés 2022. évre prognosztizált költségemelkedése a KSH 2021. szeptemberi adatai tükrében

A várható piaci folyamatok alapján számolt szükséges áremelési mérték (17,6%) jelentősen eltér a KSH által kimutatott mértéktől (5,5%).

ÁREMELÉS PROGNÓZIS 2022

2.sz. grafikon – A közétkeztetés 2022. évi áremelési prognózisa

A közétkeztetés költségeinek fedezetére és a szolgáltatás színvonalának fenntartása érdekében elengedhetetlen a költségnövekmény finanszírozásban történő érvényesítése, valamint kiszervezett szolgáltatások esetében rendkívüli áremelésben történő érvényesítése a Kbt. 141.§ (4) bekezdésére hivatkozva.

Tisztelt Államtitkár Úr!

A közétkeztetési szektorral szemben támasztott követelmények (pl.: Nébih-minősítés, táplálkozás-egészségügyi rendelet, amelyre épülve 2022. januártól megkezdődik a táplálkozás-egészségügyi minősítés, helyi termékek felhasználása, stb.) az elmúlt években folyamatosan növekedtek.

A szektor, és az étkezési kultúra fejlesztése a KÖZSZÖV elsődleges céljai közt szerepel, így az elvárásokkal a legtöbb esetben képesek vagyunk azonosulni, támogatjuk azokat. Ezzel párhuzamosan az elmúlt évek jellemzője a reálértéken csökkenő finanszírozás, amely mostanra eddig nem látott mértéket ért el. Időben nehezen megjósolható következmény, hogy a növekvő elvárások és csökkenő finanszírozás terhe alatt mikor roppan össze a közétkeztetés.

Kérem, szíveskedjen közbenjárni annak érdekében, hogy Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló törvényben legalább a jelen tudásunk szerint várható költségnövekedés kerüljön érvényesítésre a települési önkormányzatok gyermekétkeztetési feladatainak támogatására.

Amennyiben ennek elősegítésében - de a közétkeztetés kapcsán bármely témában - közre tudunk működni, a KÖZSZÖV elnöksége szívesen áll rendelkezésére.

Budapest, 2021. november 2.

Tisztelettel:

Zoltai Anna
elnök

BELÜGYMINISZTERIUM

POGÁCSÁS TIBOR
önkormányzati államtitkár

Iktatószám: BMÖGF/1102-1/2021.

Zoltai Anna asszonynak,
elnök

Ügyintéző: Romhányi-Molnár Zsuzsanna
Telefon: (1) 441-1199
Tárgy: közétkeztetés finanszírozás

Közétkeztetők, Élelmezésvezetők Országos Szövetsége
Budapest
Erzsébet körút 40-42.
1073

Tisztelt Elnök Asszony!

A közétkeztetés finanszírozásával kapcsolatos levelét köszönettel vettem és megértéssel olvastam, az abban foglaltakkal összefüggésben – a Pénzügyminisztérium egyetértésével – az alábbiakról tájékoztatom.

A központi költségvetés 2014-től az intézményi étkeztetés finanszírozásához is feladatalapú finanszírozás keretében járul hozzá. Ez kételemű támogatási rendszert jelent: a központi költségvetés a feladatellátás módja és terjedelme, valamint valamennyi ellátott száma alapján bértámogatást és – az önkormányzati feladatellátók esetében a kiadásokat és a térítési díjbevételeket figyelembe vevő – üzemeltetési támogatást biztosít. Az üzemeltetési támogatást az önkormányzat által jelzett kiadások és az elvárt térítési díj bevétel, valamint az önkormányzat egy lakosra jutó iparüzési adóerő-képessége figyelembevételével határozzuk meg.

Amennyiben a nyersanyagköltségek országos szinten is növekednek, úgy értelemszerűen az üzemeltetési támogatás meghatározásakor erre figyelemmel az egy adagra jutó elismerhető kiadások is emelkedni fognak, így ebben az esetben a rendelkezésre álló előirányzat erejéig a támogatási összeg is emelhető. Szükséges esetben a IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezetén belüli előirányzatátcsoportosítással további források is bevonhatók.

Az önkormányzati adatszolgáltatások alapján 2022. év közben folyamatosan figyelemmel fogjuk kísérni a változásokat az üzemeltetési támogatás meghatározásakor. A költségvetés a minimálbér és garantált bérminimum emeléséhez és az ágazati béremelésekhez 2022. év elején fogja biztosítani az önkormányzatoknak és a nem állami fenntartóknak a szükséges ellentételezést, az ezzel kapcsolatos

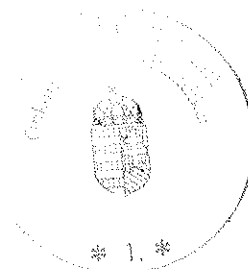
előkészítő feladatok folyamatban vannak. Az energiaár-emelkedéseket a Kormány nyomon követi és vizsgálja a beavatkozási lehetőségeket.

Elnök asszony munkájához további sikereket kívánok.

Budapest, 2021. november „25”

Üdvözlettel:

Pogácsás Tibor

Készült: 2 pld.

Kapják: 1. sz. Címzett

2. sz. Irattár